

Een nieuwe Avifauna van Limburg

In 1926 verscheen, als uitgave van het Natuurhistorisch Genootschap, de 'Avifauna van de Nederlandse Provincie Limburg, benevens een vergelijking met die der aangrenzende gebieden' geschreven door P.A. Hens. Nadat in de dertiger en veertiger jaren aanvullingen hierop in het Natuurhistorisch Maandblad gepubliceerd werden, verscheen in 1965, als Reeks XV van de Publicaties van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, een tweede herziene versie van 'de Avifauna'. Ondanks, of misschien wel juist dankzij, het feit dat het Genootschap aan deze uitgave bijna failliet is gegaan, is deze Avifauna tot op heden een belangrijk document voor wat betreft de kennis van de vogels in Limburg gebleven (de publicatie, die 530 pagina's telt, is overigens nog steeds voor f 25,- te koop. Op dit moment werkt een groot aantal mensen (leden van de Vogelstudiegroep van ons Genootschap en leden van de Vogelwacht-Limburg) aan een herziening van de Avifauna van 1965. Wanneer dit werk tijdig afgerond kan worden en de benodigde financiële middelen verkregen kunnen worden, ligt het in de bedoeling deze Publicatie te laten verschijnen in 1985, het jaar waarin het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg z'n 75-jarig bestaan hoopt te vieren.

In dit nummer van het Natuurhistorisch Maandblad zijn alvast een tweetal vogelbeschrijvingen namelijk van de Visarend en de Blauwe reiger, voor de nieuwe Avifauna opgenomen. Dit niet alleen om te bekijken hoe een en ander layout technisch het beste gerealiseerd zou kunnen worden, maar ook om te zijner tijd dit voorproefje bij externe geldgevers op tafel te kunnen leggen, zodat zij kunnen zien wat de bedoeling is.

In dit Maandblad, naast de gebruikelijke rubrieken, nog een tweetal hoofdartikelen, namelijk een artikel van de heer Hoogveld over de vegetatie van een voedselrijk bosje in de omgeving van Ooyen (Noord-Limburg), en in de reeks artikelen over de invertebratenfauna van de Zuid-Limburgse kalkgraslanden een artikel van de heer Turin over loopkevers.

A.J. Lever

Verslagen van de maandelijkse bijeenkomsten

Te Heerlen op 2 maart

Aangezien we ruim de gelegenheid wilden houden tot vragen en discussie over het onderwerp, gaf de voorzitter direct na de opening van de bijeenkomst het woord aan Mevr. L. 't Hart, oprichtster van het Zeehondenopvangcentrum te Pieterburen. Onze Zeehonden verblijven reeds voor het geheel droogvallen op hun zandbanken. Ze hebben deze om verschillende redenen nodig. Bij laag water werpen de wijfjes er hun jongen. De jongen blijven niet, zoals bij andere soorten, geruime tijd op het land: bij de eerstvolgende vloed gaan ze met de moeder in zee. Ze houden zich achter de kop van de moeder vast of zwemmen zelf mee.

De jongen zijn natuurlijk kwetsbaar voor ruw weer. Ze kunnen daardoor verdrinken of hun moeder kwijtraken. Jongen zonder moeder worden als "huilers" aangetroffen en naar Pieterburen gebracht voor herstel. Direct na de geboorte verliezen de jongen hun witte embrionale beharing. De lange haren zouden de dieren bij het zwem-

men te veel hinderen. Het verblijf op de zandbanken is ook belangrijk om te kunnen rusten en bovendien om te zonnen. Dit laatste mede in verband met de vorming, onder invloed van het zonlicht, van vitamine B. Dit is o.a. nodig bij de verharing. Tot slot is het verblijf op de zandbanken van belang voor het sociaal contact tussen de Zeehonden.

Bij de geboorte weegt het jong normaal ± 10 kg en is het ongeveer 80 cm lang. Voor de geboorte heeft reeds de tandenwisseling plaatsgevonden. Voortijdige geboorte vindt soms plaats, vermoedelijk als gevolg van giftige koolwaterstoffen. Dergelijke dieren hebben zeer weinig kans op overleven. De gevonden dieren zijn altijd in een slechte conditie en ondervoed. Ze kunnen gepakt worden omdat ze aan land komen om te sterven. Daarom worden ze droog vervoerd naar Pieterburen. De slechte conditie bij jonge dieren wordt ook wel veroorzaakt door verstoring van de rustperiodes op de zandbanken. De dieren

hebben alle tijd van de laagwaterperiode nodig om te drinken: als hun maag vol is moeten ze eerst de zeer vette melk (42% vet) verteren voordat ze een 2e en 3e maal kunnen drinken. Bij herhaalde verstoring raken ze achterop en ondervoed. Na 4 weken zogen, moeten ze onherroepelijk voor zich zelf zorgen en vis vangen. Dit lukt dan onvoldoende waardoor de dieren nog meer achterop raken. Als gevolg van hun slechte conditie hebben ze altijd veel parasieten als longwormen, lintwormen, luis en ook wel de moeilijk te constateren wormen in het hart. Vier dierenartsen controleren en behandelen regelmatig de dieren in het opvangcentrum, die, als ze hersteld zijn, zo spoedig mogelijk weer in zee worden teruggebracht. Ze worden direct door de andere dieren geaccepteerd.

Het gezichtsvermogen is bij Zeehonden zwak ontwikkeld. Bij het bemachtigen van prooi spelen de snorharen een erg belangrijke rol. Blinde dieren kunnen zich goed handhaven en blij-